

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 288.

Anden Session.

76de Møde.

Mandagen den 27de Januar.

(Fortf.)

Ordføreren (fortsat): Udvalget har heller ikke noget Væsentligt at erindre mod Forslaget under Nr. 3; det har været Udvalgets Mening, ved „fuld Gyldighed“ at betegne „fuld borgerlig Gyldighed“; man ansaae det saa meget mindre nødvendigt, her at indskyde dette Ord, som det brugte Udtryk faaer sin fulde Betydning ved § 6, hvor det hedder: „og forkynder sluttelig, at Ægteffabet mellem dem lovlig og med fuld „borgerlig Gyldighed er indgaaet“; det har saaledes forekommet Udvalget, at hvad der staaer i § 6 er aldeles tilstrækkeligt betegnende til at forebygge al Misforstaaelse af Ordene i § 1. Hvis Forslaget bliver antaget, vil der isørigt opstaae en lille Mislyd, idet det kommer til at hedde: „skal dette med fuld borgerlig Gyldighed kunne indgaaes for den borgerlige Dyrighed etc.“; dog dette er jo noget mere Underordnet. Da jeg imidlertid seer, at en saa skarpsindig Mand, som den ærede Rigsdagsmand, der har stillet det Forslag, som nys bortfaldt (Damgaard), desuagtet har kunnet misforstaae Udtrykket i § 1, skal jeg for mit Vedkommende være meget tilbøielig til at stemme for det her omhandlede Forslag.

Det vigtigste Forslag, nemlig det, der af Minoriteten er stillet under Nr. 4, staaer endnu tilbage at omtale. Med Hensyn hertil maa jeg bemærke, at jeg virkelig antager, at Ansøufelserne tilstrækkeligt have udtalt sig om de Principer, der ligge til Grund for Forslagene, og jeg for mit Vedkommende har allerede ved den første Behandling af denne Sag yttret, at jeg anseer det for stridende mod Sædernerne at indføre det borgerlige Ægteffab i et saadant

Omfang som foreslaaet. Jeg troer. — og herpaa maa jeg for mit Vedkommende lægge megen Vægt. — at man ikke maa forverle et Folks Sæder med et Folks Vaner. Ordet „Sæder“ er et betydningsfuldt Ord; der knytter sig hertil mange andre Ord, som have særdeles stor Betydning, saasom Ordene sædelig, Sædelighed. Hvad der kaldes et Folks Sæder, faaer dette Navn, fordi noget af det Evige og Guddommelige er optaget deri, er saaledes sammenblandet dermed, at Folket er opvokset deri og har optaget det i sin Bevidsthed (Tschering: Vaner). Det forekommer mig, at den ærede Rigsdagsmand nævnte „Vaner“; dersom den ærede Rigsdagsmand erkjender Betydningen af Noget, der er høiere end det simpelt Jordiske, vil han ogsaa erkjende Forskjellen mellem et Folks Sæder og Vaner. Der er i Sædernerne noget af det Evige og Guddommelige, som staaer over alt Andet, og netop, fordi man bør respectere den Maade, hvorpaa det Høieste træder frem i Verden, netop derfor bør man respectere den Skikkelse, hvorunder det Evige og Guddommelige har levet sig ind i Folkets Bevidsthed, og man bør ikke vilkaarlig, fordi det synes at see smukt ud, gaae hen og hugge dette overende. Der hører mange Aars Liv til at faae Noget ført ind i et Folks Sæder, men let kan det være at hugge det over, let kan det være at tilintetgjøre det. Det kan være let at sælde den Gøg, som har vovet i Aarhundreder, men sandelig let er det ikke at føre det Høiere ind i Folkets Sæder, saaledes at det der lever og trives. Folket har, efter min Mening, afgivet Vidnesbyrd om, at det virkelig forholder sig saaledes, som jeg har yttret (Ja! Ja! Nei! Nei!). Da den ærede Rigsdagsmand for Præstø Amts 4de District (Grundtvig) anførte det borgerlige Ægteffab som en af de særdeles uønskelige Ting, som en